ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α1. *Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη* ***Σωστό****, αν η πρόταση είναι σωστή, ή* ***Λάθος****, αν η πρόταση είναι λανθασμένη*.

α. Όταν το οριακό προϊόν μειώνεται, αρχίζει συγχρόνως να μειώνεται και το συνολικό προϊόν.

β. Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με την μεταβολή της τιμής του υποκατάστατου αγαθού.

γ. Τα αγαθά των οποίων η ζήτηση αυξάνεται όταν το εισόδημα των καταναλωτών μειώνεται, ονομάζονται κατώτερα αγαθά.

δ. Μια ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας ισορροπίας του αγαθού.

ε. Όταν $E_D=0$ σε όλα τα σημεία της καμπύλης ζήτησης, τότε η ζήτηση χαρακτηρίζεται τελείως ανελαστική και η καμπύλη ζήτησης είναι παράλληλη προς τον άξονα των ποσοτήτων.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις ***Α2*** *και* ***Α3*** *να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση*.

Α2. Το συνολικό προϊόν γίνεται μέγιστο, όταν

α. το μέσο προϊόν είναι ίσο με το οριακό προϊόν

β. το μέσο προϊόν είναι μέγιστο

γ. το οριακό προϊόν είναι μέγιστο

δ. το οριακό προϊόν είναι μηδέν.

Μονάδες 5

Α3. Η βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής ενός αγαθού μετατοπίζει

α. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα πάνω και την καμπύλη προσφοράς προς τα αριστερά

β. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα πάνω και την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά

γ. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα κάτω και την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά

δ. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα κάτω και την καμπύλη προσφοράς προς τα αριστερά.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Να περιγράψετε τη συμπεριφορά του καταναλωτή ως προς τη ζήτηση των αγαθών.

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά Χ και Ψ και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές πλήρως και αποδοτικά με δεδομένη τεχνολογία, όπως στον παρακάτω πίνακα. Είναι, επίσης, γνωστό ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ, τότε η οικονομία παράγει 250 μονάδες του αγαθού Ψ.

Συνδυασμοί	**Χ**	**Ψ**	**$ΚΕ_Χ$**
Α	;	;	
			;
Β	50	150	
			;
Γ	75	75	
			5
Δ	;	0	

Ζητείται

Γ1. να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να αντικαταστήσεστε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

Μονάδες 5

Γ2. να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ και να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο. (μονάδες 4). Να αιτολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 8

Γ3. με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό Χ=80, Ψ=45 ως εφικτό ή ανέφικτο. (μονάδες 3). Να εξηγήσετε την οικονομική σημασία του συνδυασμού. (μονάδες 3)

Μονάδες 6

Γ4. να βρείτε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν αν η παραγωγή του αγαθού Χ αυξηθεί από 20 μονάδες σε 70 μονάδες.

Μονάδες 6

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς προϊόντων είναι γραμμικές. Στην αγορά ενός αγαθού Χ, η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι Q_D=400-20P και η τιμή ισορροπίας P_E=4 χρηματικές μονάδες. Η αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών έχει ως συνέπεια να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα σε κάθε τιμή κατά 100 μονάδες προϊόντος. Η ποσότητα ισορροπίας που προκύπτει διαμορφώνεται στις 380 μονάδες προϊόντος.

Δ1. Να βρείτε την εξίσωση προσφοράς.

Μονάδες 10

Δ2. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα της προσφοράς, ως προς την τιμή, στο τόξο που δημιουργούν τα σημεία ισορροπίας και να χαρακτηρίσετε την προσφορά ως προς την ελαστικότητα.

Μονάδες 5

Δ3. Εάν το κράτος επιβάλει ως ανώτατη τιμή την αρχική τιμή ισορροπίας, να υπολογίσετε

α. το έλλειμμα στην αγορά του αγαθού Χ (μονάδες 4)

β. το μέγιστο δυνατό «καπέλο». (μονάδες 4)

Μονάδες 8

Δ4. Η επιβολή ανώτατης τιμής από το κράτος πρέπει να είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια και γιατί;

Μονάδες 2

(Στους υπολογισμούς να διατηρήσετε μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α1. **α.** Λάθος
β. Σωστό
γ. Σωστό
δ. Λάθος
ε. Λάθος

Α2. δ

Α3. β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Β1. Σχολικό βιβλίο σελ. 28-29: «Η συμπεριφορά του καταναλωτή».

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Από τα δεδομένα της άσκησης έχουμε ότι για $X_A=0$, $\Psi_A=250$.

Επίσης είναι: $\underset{\Gamma\to\Delta}{KE_X}=5\Rightarrow\frac{\Delta\Psi}{\Delta X}=5\Rightarrow\frac{75-0}{X_\Delta-75}=5\Rightarrow X_\Delta=90$ και

$$\underset{A\to B}{KE_X}=\frac{250-150}{50-0}=2$$

$$\underset{B\to\Gamma}{KE_X}=\frac{150-75}{75-50}=3$$

Άρα ο πίνακας διαμορφώνεται ως εξής:

Συνδυσμοί	**X**	**Ψ**	**KE_X**
A	$X_A=0$	$\Psi_A=250$	
			2
B	50	150	
			3
Γ	75	75	
			5
Δ	$X_\Delta=90$	0	

Γ2. $KE_\Psi=\frac{\Delta X}{\Delta\Psi}$

$$\underset{\Delta\to\Gamma}{KE_\Psi}=\frac{90-75}{75-0}=0,2$$

$$\underset{\Gamma\to B}{KE_\Psi}=\frac{75-50}{150-75}=0,33$$

$$\underset{B\to A}{KE_\Psi}=\frac{50-0}{250-150}=0,5$$

(Εναλλακτικά θα μπορούσαμε να έχουμε υπολογίσει το KE_Ψ με τον τύπο $KE_\Psi=\frac{1}{KE_X}$).

Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ είναι αυξανόμενο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των δύο αγαθών.

Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του Ψ, αποσπώνται από την παραγωγή του Χ συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του πιο πάνω αγαθού (του Ψ). Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από την παραγωγή του Χ για την παραγωγή κάθε επιπλόν μονάδας του αγαθού Ψ, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ.

Γ3. Είναι:

Συνδυασμοί	**Χ**	**Ψ**
Γ	75	75
Γ΄	80	$\Psi_{\Gamma'}$=;
Δ	90	0

Είναι $\underset{\Gamma\to\Delta}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}} = 5 = \underset{\Gamma\to\Gamma'}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}}$

Άρα $5 = \dfrac{75-\Psi_{\Gamma'}}{80-75} \Rightarrow \Psi_{\Gamma'} = 50$

Άρα για $\text{Χ}_{\Gamma'}$=80, $\Psi_{\Gamma'}$=50

Κατά συνέπεια ο συνδυασμός Χ=80 Ψ=45 είναι εφικτός και αντιστοιχεί σε σημείο κάτω από την καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων της οικονομίας. Όταν η οικονομία παράγει τον συγκεκριμένο συνδυασμό, δε χρησιμοποιεί όλες τις παραγωγικές της δυνατότητες και ορισμένοι ή όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές υποαπασχολούνται.

Γ4. Είναι:

Συνδυασμοί	**Χ**	**Ψ**
Α	0	250
Α΄	20	$\Psi_{\text{Α}'}$
Β	50	150
Β΄	70	$\Psi_{\text{Β}'}$
Γ	75	75

$\underset{\text{Α}\to\text{Β}}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}} = 2 = \underset{\text{Α}\to\text{Α}'}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}}$

Άρα $2 = \dfrac{250-\Psi_{\text{Α}'}}{20-0} \Rightarrow \Psi_{\text{Α}'} = 210$

και $\underset{\text{Β}\to\Gamma}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}} = 3 = \underset{\text{Β}\to\text{Β}'}{\text{ΚΕ}_{\text{Χ}}}$

Άρα $3=\frac{150-\Psi_{B'}}{70-50}\Rightarrow \Psi_{B'}=90$

Συνεπώς, για να αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού Χ από 20 μονάδες σε 70 μονάδες, πρέπει να θυσιαστούν 210-90=120 μονάδες του αγαθού Ψ.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Δ1. Για P_E=4 χ.μ. οι καταναλωτές ζητούν:

$Q_{DE}=400-20\cdot 4=320$ μονάδες προϊόντος.

Άρα και οι παραγωγοί θα προσφέρουν Q_{SE}=320 μονάδες διότι η ποσότητα αντιστοιχεί στο σημείο ισορροπίας όπου γνωρίζουμε ότι ισχύει: $Q_{DE}=Q_{SE}$.

Άρα:

P	Q_S	Q_D
4	320	320

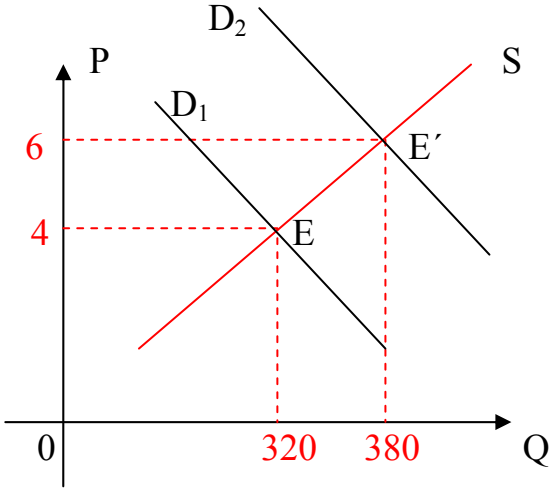
Αφού αλλάζουν οι προτιμήσεις των καταναλωτών και σε κάθε τιμή αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητα κατά 100 μονάδες η νέα συνάρτηση ζήτησης που θα προκύψει θα είναι:

$Q_{D2}=Q_{D1}+100\Rightarrow Q_{D2}=(400-20P)+100\Rightarrow$ $\boxed{Q_{D2}=500-20P}$

Η νέα ποσότητα ισορροπίας που προκύπτει μετά την μεταβολή της ζήτησης είναι 380 μονάδες. Αυτή θα αντιστοιχεί σε τιμή ισορροπίας ίση με: $380=500-20P_{E'}\Rightarrow$ $\boxed{P_{E'}=6\ \chi.\ \mu.}$

και αφού είναι ποσότητα ισορροπίας θα ισχύει $Q_{SE}=Q_{D'E}$=380 μονάδες.

Οπότε τα δυο σημεία ισορροίας επαληθεύουν την συνάρτηση προσφοράς αφού αυτή έχει παραμείνει σταθερή όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα.

Άρα έχουμε:

Σημεία	**P**	**Q_S**
Ε΄	4	320
Ε΄	6	380

Αφού είναι γραμμική θα είναι της μορφής

$$Q_S = \gamma + \delta \cdot P \Rightarrow \begin{cases} 320 = \gamma + \delta \cdot 4 \\ 380 = \gamma + \delta \cdot 6 \end{cases} \overset{(-)}{\Rightarrow} \begin{cases} \gamma = 200 \\ \delta = 30 \end{cases}$$ άρα $\boxed{Q_S=200+30P}$

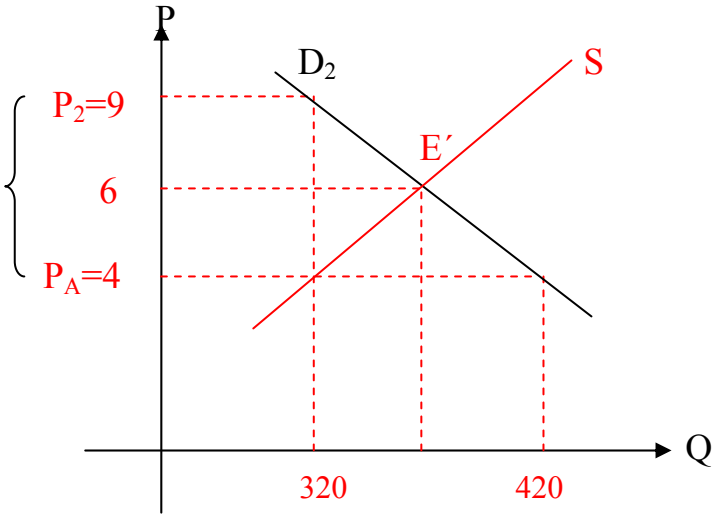
Δ2. $$E_{ST}(EE') = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_E + P_{E'}}{Q_E + Q_{E'}} = \frac{380-320}{6-4} \cdot \frac{4+6}{320+380} = 0,42.$$

Αφού $E_S<1$ η προσφορά είναι ανελαστική.

Δ3. α. Για $P_A=4$ οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να ζητήσουν:
$Q_{DA} = 500 - 20 \cdot 4 = 420$ μονάδες.
Στην τιμή $P_A=4$ οι παραγωγοί γνωρίζουμε ότι προσφέρουν: $Q_{SA}=320$ διότι είναι η αρχική ποσότητα ισορροπίας.
Άρα το έλλειμμα θα είναι: $Q_{DA}-Q_{SA}=420-320=100$ μονάδες.

β. Την ποσότητα $Q_{SA}=320$ μονάδες οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να την ζητήσουν στην «μαύρη αγορά» σε τιμή P_2(τιμή μαύρης αγοράς) ίση με: $320=500-20P_2 \Rightarrow P_2=9$ χ. μ.
Άρα το μέγιστο δυνατό «καπέλο»$=P_2-P_A=9-4=5$ χ.μ.

«καπέλο»=5 χ.μ.

Δ4. Με την επιβολή ανώτατης τιμής μπορεί να ανατρέπεται η ισορροπία στην αγορά και να δημιουργούνται ελλείμματα και παράνομες αγορές.

Αυτό δε σημαίνει ότι το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη λειτουργία της αγοράς. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια για να αποφεύγεται η «μαύρη αγορά».

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΙΑΒΑΡΗΣ Α. – ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε.